

Planning voor procedure:

DSB 18 september 2019
 DR extra carrousel 25 september 2019
 DR Carrousel 1 oktober 2019
 DR 1 oktober 2019

VOORSTEL DRECHTRAAD

Portefeuillehouder regionaal/coördinerend/opdracht P.J. Heijkoop / P.L. Paans/ P. Vat	Datum 19 september 2019	Status behandeling Carrousel (voorstel voor AgendaCie DR) <i>opiniërend</i>
Steller M. Klink/ J. van Dijk	E-mail m.klink@drechtsteden.nl	Telefoonnummer 078-7707003

Onderwerp

Invulling taakstelling GRD-begroting 2020

Voorstel

Vaststellen van:

- De volgende maatregelen voor invulling van de taakstelling van € 5,0 miljoen voor GRD-begroting 2020:

	Voorstel	financiële impact 2020 (x € 1 miljoen)
1.1	Bezuiniging op het minimabeleid: 20% lagere bijdrage aan de zorgverzekering van minima	0,5
1.2	Participatieplekken stoppen	1,5
1.3	Participatie- en vrijwilligersbonus stoppen	0,2
1.4	Baanbonus stopzetten	0,5
1.5	Dagbesteding en Individuele begeleiding eigen bijdrage	0,7
1.6	Drechthopper tarieven verhogen	0,2
1.7	Maatregelen niet-sociaal domein	1,4
	Totaal	5,0

- De begrotingswijziging 2020
- De nieuwe gemeentelijke bijdragen 2020
- De nieuwe risicotabel 2020

Bevoegdheid

Drechtraad, art. 6 GrD.

Samenvatting

Uw Drechttraad heeft op 2 juli 2019 een taakstelling opgelegd van € 5,0 miljoen voor de GRD-begroting 2020. Voorgesteld wordt een pakket van maatregelen voor de invulling van deze taakstelling. Zoals door de Drechttraad aangegeven betreft het maatregelen binnen het sociaal domein, en maatregelen in het niet-sociaal domein.

De Drechttraad heeft gevraagd om niet alleen de bezuinigingen maar ook de gevolgen in beeld te brengen. Dit is in de uitwerking van de voorstellen opgenomen, waarbij bij de maatregelen binnen het sociaal domein wordt ingegaan op de consequenties voor inwoners, en de verdere maatschappelijke effecten.

Het Drechtstedenbestuur heeft daarbij een pakket maatregelen samengesteld dat verspreid is over de activiteiten die door de Sociale Dienst Drechtsteden worden uitgevoerd. Om de impact op de (kwetsbare) inwoners van onze regio te beperken is het van belang dat de maatregelen zorgvuldig worden afgewogen en uitgevoerd. Met de voorgestelde maatregelen wordt van de taakstelling €3,6 miljoen ingevuld door te bezuinigen op de collectieve zorgverzekering voor minima, de participatieplekken, de participatie- en vrijwilligersbonus, de werkgeversdienstverlening (baanbonus),

de invoering van een eigen bijdrage voor dagbesteding en individuele begeleiding en het verhogen van de tarieven voor de Drechthopper.

Het is gewenst dat de Drechtraad op 1 oktober 2019 een besluit kan nemen over het pakket van maatregelen. Om die reden heeft het Drechtstedenbestuur ervoor gekozen de Drechtraad nu in eerste aanleg een pakket aan te bieden met de financiële omvang van de taakstelling voor 2020 (bijlage 2). Tevens ontvangt de Drechtraad een overzicht van andere, mogelijke maatregelen (bijlage 3). De gewenste snelheid van besluitvorming maakt de formele procedure van zienswijze door de gemeenten onmogelijk. Wel ontvangen de gemeenten het voorstel gelijktijdig met de Drechtraad, zodat lokale bespreking en standpuntbepaling mogelijk is.

Toelichting op het voorstel

➤ Aanleiding

De Drechtraad heeft op 2 juli 2019 bij de vaststelling van de GRD-begroting 2020 een amendement aangenomen, met daarin een financiële taakstelling. Het amendement is als bijlage bijgevoegd. In het amendement wordt het Drechtstedenbestuur opgedragen uiterlijk eind september 2019 de invulling van de taakstelling ter besluitvorming aan de Drechtraad aan te bieden, inclusief een wijziging voor begroting 2020 (beslispunt 8 van het amendement).

Om dit mogelijk te maken is het voorliggende voorstel toegespitst op invulling van de taakstelling van €5,0 miljoen voor 2020. De voorgestelde maatregelen komen uit de inventarisaties van de taskforce sociaal domein en van de taskforce niet-sociaal domein. Het Drechtstedenbestuur heeft uit die inventarisaties een selectie gemaakt. Daarbij is een afweging gemaakt tussen de maatschappelijke effecten, de consequenties voor de bedrijfsvoering, en de concreetheid van de financiële opbrengst.

Maatregelen sociaal domein

Bij de selectie van maatregelen in het sociaal domein is, zoals met de Drechtraad besproken op 3 september 2019, geprobeerd rekening te houden met de inhoud van de visie 'Iedereen een zelfstandig & volwaardig bestaan'. De voorgestelde maatregelen zijn uitgewerkt in bijlage 2 "Uitwerking voorgestelde maatregelen regionaal sociaal domein".

Alle bezuinigingsmaatregelen hebben natuurlijk negatieve maatschappelijk effecten. Het is aan de Drechtraad om hierin de politieke afweging te maken.

De financiële omvang van de maatregelen in dit voorstel is structureel € 4,0 miljoen en voor 2020 € 3,6 miljoen. Dit is bij de financiële consequenties toegelicht. Daarnaast wordt een overzicht aangeboden met overige mogelijke bezuinigingsmaatregelen in het sociaal domein. Deze zijn uitgewerkt in bijlage 3 "Uitwerking overige maatregelen regionaal sociaal domein". In bijlage 4 "Beheersmaatregelen totaal" is de financiële consequentie van alle maatregelen uit bijlage 2 en bijlage 3 opgenomen.

De Drechtraad wordt daarmee in positie gebracht de eigen afweging te maken, en mogelijk tot een alternatieve keuze van bezuinigingsmaatregelen te komen.

Maatregelen niet-sociaal domein

De maatregelen in het niet-sociaal domein zijn uitgewerkt in bijlage 6 "Uitwerking voorgestelde maatregelen niet-sociaal domein". Deze maatregelen hebben voor 2020 een financieel effect van € 1,4 miljoen, en structureel € 1,0 miljoen.

Het Drechtstedenbestuur heeft hierover advies gevraagd aan het ONS-D, het collectief van gemeentesecretarissen. Dat advies is bijgevoegd (bijlage 7). Met het ONS-D is het Drechtstedenbestuur van mening dat de structurele bezuinigingen op het niet-sociaal domein op dit moment maximaal € 1,0 miljoen kan zijn. Door een incidentele post komt het bedrag voor 2020 uit op € 1,4 miljoen. De Sociale Dienst Drechtsteden bezuinigt ook op de apparaatskosten. Deze zijn meegenomen in de € 1,4 miljoen bezuinigingen buiten het sociale domein.

Zoals gesteld komen de nu uitgewerkte maatregelen voor het sociaal domein en het niet-sociaal domein voort uit de inventarisaties die zijn uitgevoerd door de taskforces. De uitwerkingen van beide taskforces is echter meer dan een opsomming van bezuinigingsmaatregelen. Er wordt in de rapportages van beide taskforces achtergrond en context gegeven.

Taskforce sociaal domein

Vanuit de taskforce sociaal domein wordt een brede beschouwing van het sociaal domein gegeven, inclusief de verbinding naar de visie sociaal domein, en de snijvlakken tussen lokaal, DG&J/ SoJ en de SDD. Daarnaast wordt een financiële strategie voor de komende vier jaar bepaald, waarbij tevens een actueel beeld en een analyse van de financiële positie van de Drechtstedengemeenten wordt gegeven. Uit die financiële positie kan worden opgemaakt tot welke omvang verdere beleidsmaatregelen nodig zijn. Verdere besluitvorming over de resultaten van de taskforce sociaal domein ligt primair bij de gemeenten, als eigenaren van de GRD en DG&J.

Taskforce niet-sociaal domein

In het amendement A2A spreekt de Drechtraad uit dat invulling van de taakstelling ook in het niet-sociale domein gevonden dient te worden. Hiertoe is een tweede taskforce, voor het niet-sociaal domein gevormd. Deze taskforce heeft een eerste inventarisatie gemaakt van mogelijke maatregelen. Hieruit heeft het Drechtstedenbestuur een selectie gemaakt van maatregelen die in 2020 daadwerkelijk leiden tot een daling van de GRD-begroting 2020 en de gemeentelijke bijdragen. In bijlage 6 zijn deze maatregelen uitgewerkt.

Het Drechtstedenbestuur tekent hierbij aan dat maatregelen voor het substantieel aanpassen en efficiënter maken van de bedrijfsvoering een langere doorlooptijd kennen, en geen financiële opbrengst voor 2020 zullen hebben, zie bijvoorbeeld het programma ICT Verandert!. Bovendien moet worden voorkomen dat een bezuiniging bij de GRD leidt tot een verschuiving van kosten naar de gemeenten.

➤ *Beoogd resultaat*

Uitvoering geven aan het amendement van de Drechtraad van 2 juli 2019 waarmee voldaan wordt aan de taakstelling van € 5,0 miljoen voor 2020.

Consequenties

➤ *Financiële consequenties*

De voorgestelde maatregelen leiden tot een verlaging van de gemeentelijk bijdrage voor 2020 met € 5,0 miljoen. De verlaging van de GRD-begroting is kleiner, omdat een aantal maatregelen verhoging van de eigen bijdrage van inwoners betreft.

Begrotingswijziging en de nieuwe gemeentelijke bijdragen zijn bijgevoegd.

Sociaal domein

Met dit voorstel wordt € 3,6 miljoen bezuinigd op het sociaal domein in de begroting 2020. De maatregelen raken de ambities in de regionale visie sociaal domein 'Iedereen een zelfstandig & volwaardig bestaan'. In het uitvoeringsplan dat wordt opgesteld na vaststelling van de visie komen ambitie en financiën samen. Daarbij wordt rekening gehouden met de langetermijneffecten van deze bezuinigingen.

Dit zijn de voorstellen inclusief hun geschatte structurele financiële impact:

	Voorstel	Financiële impact
1.1	Bezuiniging op het minimabeleid: - 20% lagere bijdrage aan de zorgverzekering van minima	€ 600.000
1.2	Participatieplekken stoppen	€ 1.700.000
1.3	Participatie- en vrijwilligersbonus stoppen	€ 160.000
1.4	Baanbonus stopzetten	€ 500.000
1.5	Dagbesteding en Individuele begeleiding eigen bijdrage	€ 850.000
1.6	Drechthopper tarieven verhogen	€ 160.000

Deze voorstellen tellen op tot € 3,97 miljoen. Daarbij dient de aantekening gemaakt te worden dat dit bedrag niet volledig in 2020 geëffectueerd kan worden, omdat een fatsoenlijke overgangperiode richting samenwerkingspartners en werkgevers enkele maanden meer tijd vraagt. De verwachting is hiermee in 2020 een bezuiniging van € 3,6 miljoen te realiseren.

Financieel risico

De financiële consequenties van de voorgestelde maatregel zijn reëel geschat voor 2020. Er is wel een risico dat de bezuinigingen niet geheel in deze omvang kunnen worden gerealiseerd. Om die reden is de risicotabel bij de begroting aangepast. De nieuwe risicotabel is ter vaststelling bijgevoegd.

➤ *Maatschappelijke consequenties*

Het doorvoeren van deze voorstellen zal naar verwachting een 'maatschappelijk' stapelingseffect hebben, omdat kwetsbare inwoners in onze regio vaak van meer voorzieningen gebruik maken. Desalniettemin heeft het Drechtstedenbestuur geprobeerd om de voorstellen zo veel als mogelijk te verspreiden over de drie maatschappelijke opgaven in het sociaal domein zoals die in de visie "Iedereen een zelfstandig en volwaardig bestaan" zijn verwoord (bestaanszekerheid/werk/zorg). We sluiten niet uit dat de bezuiniging op de collectieve zorgverzekering voor minima tot meer betalingsproblemen zal leiden. Het stoppen van de participatieplekken heeft gevolgen voor de circa 600 mensen in de bijstand die nu gebruik maken van een participatieplek en waarvan de plek komt te vervallen. Bovendien kan het impact hebben op de lokale sociale infrastructuur. Het stopzetten van de baanbonus zal een negatief effect hebben op de bereidheid van werkgevers om mensen uit de bijstand (duurzaam) een kans te bieden. We willen proberen om met goede begeleiding werknemers en werkgevers goed te blijven ondersteunen en daarmee het negatieve effect te beperken. Het invoeren van een eigen bijdrage op dagbesteding en individuele begeleiding kan leiden tot zorgmijding en kan tot meerkosten leiden waardoor het de bestaanszekerheid kan raken. Dat geldt ook voor het verhogen van de Drechtopper tarieven.

➤ *Personele en organisatorische consequenties*

Waar mogelijk wordt direct na besluitvorming gestart met het doorvoeren van de maatregelen. De personele of organisatorische consequenties worden per maatregel in de bijlage toegelicht.

➤ *Juridische consequenties*

Een deel van de voorstellen in de bijlage heeft directe juridische consequenties en sommige onderzochte voorstellen zijn juridisch niet houdbaar. Verordeningen of beleidsregels zullen bij andere voorstellen aangepast moeten worden. In het uitgewerkte overzicht wordt dat per maatregel aangegeven.

Na vaststelling zal separaat een juridisch besluit opgesteld worden dat na besluitvorming in de Drechttraad ondertekend kan worden.

➤ *Relatie met andere beleidsvelden, organisaties en duurzaamheid*

Per voorstel wordt de relatie aangegeven met andere beleidsvelden, de nieuwe visie en betrokken partijen. Uiteindelijk dient de keuze gemaakt te worden door het totale sociaal domein (lokaal én regionaal) in ogenschouw te nemen. Dat maakt het noodzakelijk dat ook lokaal oplossingen gevonden kunnen en moeten worden.

In de afgelopen jaren heeft de samenwerking binnen de sociale dienst de gemeenten in de Drechtsteden veel opgeleverd. Zowel inhoudelijk als in financiële zin. Het Drechtstedenbestuur acht het van belang dat met het oog op de toekomst op korte termijn duurzame afspraken worden gemaakt over het financiële kader en daarbinnen de jaarlijkse afweging van de beschikbare middelen te laten plaatsvinden.

Verder leggen de bezuinigingen op regionale taken een toenemende verantwoordelijkheid bij de individuele gemeenten om te zorgen dat onze inwoners de ondersteuning in het lokale voorveld krijgen die zij nodig hebben. Dat is een verantwoordelijkheid voor de individuele colleges en raden en er kunnen daardoor verschillen tussen de verschillende Drechtstedengemeenten ontstaan.

Fatale termijn

Besluitvorming is uiterlijk in oktober noodzakelijk om tijdig te kunnen starten met de communicatie en implementatie tot 1 januari 2020. Enkele voorstellen hebben fatale termijnen, deze moeten 1 oktober 2019 bekend zijn, willen deze nog doorgevoerd kunnen worden per 1 januari 2020. Er zijn ook enkele voorstellen die meer tijd vragen om door te voeren, waarbij 1 januari 2020 niet haalbaar is.

Omdat inwoners jaarlijks in de week van 12 november een nieuwe polis ontvangen voor het komende jaar, moet uiterlijk 1 oktober definitief zijn wat de hoogte van de premiebijdrage wordt. De verzekeraar heeft namelijk tijd nodig om correcte polissen te maken. De premiebijdrage wordt ook op de polis

vermeld en toont voor de inwoner aan wat de netto zorgpremie wordt in het nieuwe jaar. Besluitvorming op 1 oktober 2019 is dus een randvoorwaarde voor de uitvoerbaarheid van het besluit.

Advies en draagvlak

Dit voorstel is aan de Regionale Adviesraad Wmo Drechtsteden en aan de Cliëntenraad Regio Drechtsteden gezonden en besproken. Indien een advies wordt uitgebracht, zal dit separaat worden nagezonden. Een reactie van de Adviesraad op het door de Drechttraad op 2 juli 2019 aangenomen amendement is reeds ontvangen en als bijlage bijgevoegd (bijlage 5).

Verdere procedure en uitvoering

Na vaststelling van de voorstellen door de Drechttraad, zal de Sociale Dienst Drechtsteden de verdere implementatie van de maatregelen sociaal domein op zich nemen. Dit betekent o.a.:

- Aanpassing verordening en beleidsregels, inclusief publicatie
- Communicatie aan burgers, klanten en organisaties
- Aanpassingen processen en procedures
- Aanpassing systemen
- Instructie medewerkers

Uitvoering van de maatregelen niet-sociaal domein ligt bij het Managementteam Drechtsteden, met rapportering aan het Drechtstedenbestuur.

Communicatie

Communicatie wordt in het implementatietraject door de Sociale Dienst Drechtsteden opgepakt richting burgers, klanten en organisaties.

Onderliggende stukken

1. Amendement A2A en A2 Drechttraad 2 juli 2019
2. Uitwerking voorgestelde maatregelen regionaal sociaal domein
3. Uitwerking overige maatregelen regionaal sociaal domein
4. Beheersmaatregelen totaal
5. Reactie van Regionale Adviesraad Wmo Drechtsteden op aangenomen amendement
6. Uitwerking voorgestelde maatregelen niet-sociaal domein
7. Advies ONS-D
8. Financieel-technische uitwerking: begrotingswijziging, gemeentelijk bijdrage, risicotabel